

**ПОЛНА И
СТАРОСНА
СТРУКТУРА У
ЗАВИСНОСТИ ОД
ЦИЉА
ГАЗДОВАЊА**

Циљ гајења - постизање идеалне полне и старосне структуре, што се постиже одговарајућим **мерама гајења**.

- Подизање ремиза
- Унос дивљачи у ловиште (интродукција, реинтродукција)
- Одстрел дивљачи – селективни, санитарни и плански
- Бројење дивљачи
- Зимска прихрана
- Одстрел предатора
- Здравствена заштита дивљачи
- Ловно-узгојни објекти

санитарни одстрел дивљачи је одстрел повређене, односно болесне дивљачи и одстрел код сумње на појаву, спречавања појаве, ширења и сузбијања заразних болести животиња

Показатељи/ одреднице:

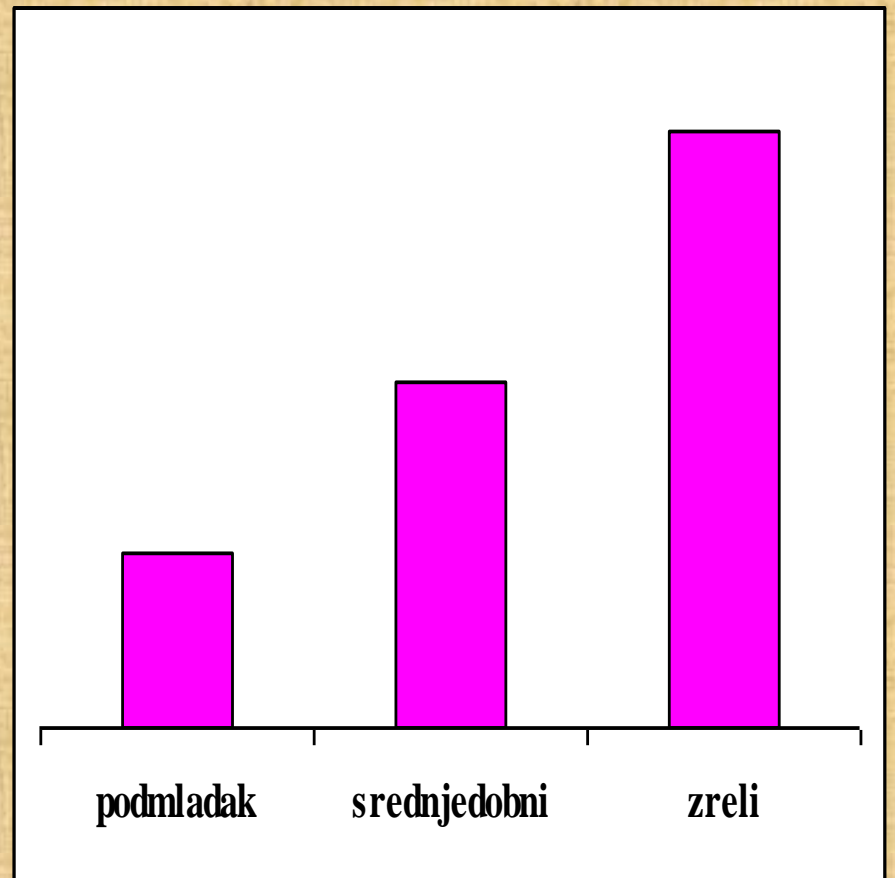
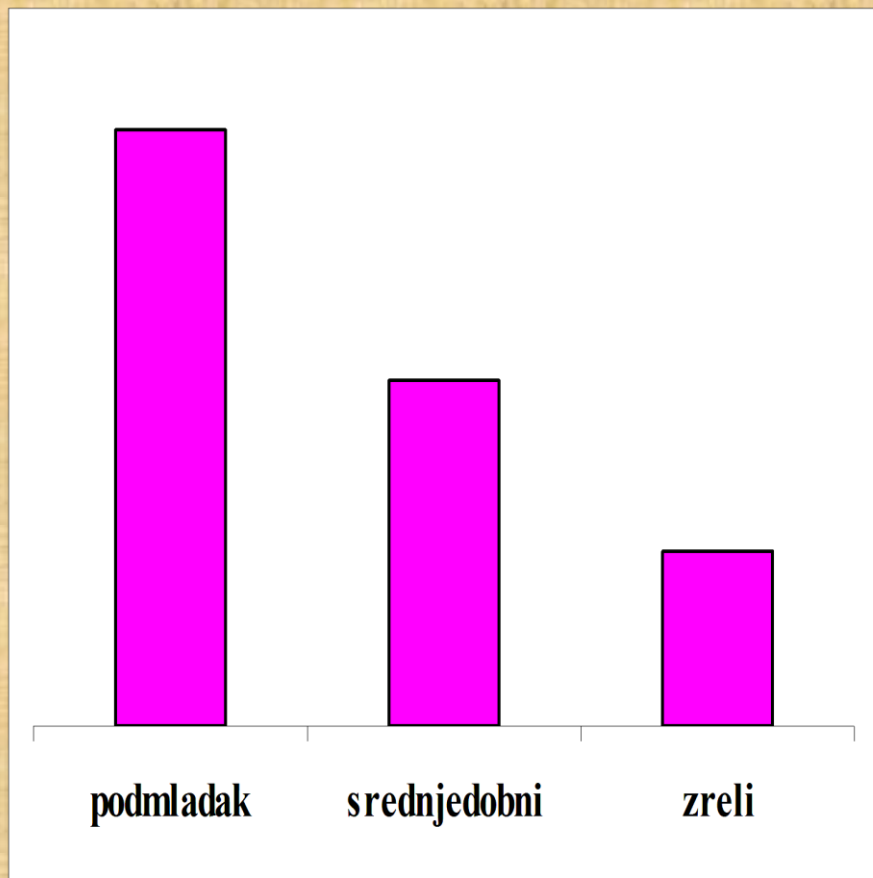
Бројност популације – укупан број јединки једне популације – **АПСОЛУТНИ ПОКАЗАТЕЉ**

Густина популације – просечан број јединки једне популације – **РЕЛАТИВНИ ПОКАЗАТЕЉ**

Старосна структура – нумерички однос старосних класа – стадијума који улазе у састав популације

Полна структура – нумерички однос мушких и женских јединки у укупној бројности популације

ИНДИКАТОР РАЗВОЈА ПОПУЛАЦИЈЕ

Старост јединке:

1. ИДЕАЛНА - ФИЗИОЛОШКА

- **Наследно** детерминисана
- Остварила би се у **оптималним** (идеалним) условима
- Без деловања бројних **ограничавајућих** фактора

2. СТВАРНА - ЕКОЛОШКА

- Остварује се у **конкретним** условима
животног станишта

3. ГАЗДИНСКА - ПЛАНСКА

- Обухвата време од рађања до кулминације
узгојних својстава

Трофеј

Биомаса

Репродуктивна способност

СИТНА ДИВЉАЧ - 1 година

КРУПНА ДИВЉАЧ - 4 - 15 година

Полна структура – нумерички однос мушких и женских јединки у укупној бројности популације

- Значајна карактеристика **репродукционе** способности

Одређивање на терену:

КРУПНА - Осматрање

СИТНА – узорци из лова

1. ПРИМАРНА - НАТИВНА

- Представља полну структуру **новорођених** јединки
- **ПРИРОДА** – рађа се подједнак број мужјака и женки

2. СЕКУНДАРНА - КОНКРЕТНА

- Представља полну структуру у **конкретној** популацији у одређено време

ОПТИМАЛНА ПОЛНА СТРУКТУРА
идеалан однос полова у популацији

1 : 1

**јелен, јелен лопатар,
срна, дивља свиња, муфлон**

зец, јаребица

ДИВОКОЗА

1 : 1,2 - 2

фазан

1 : 4 - 5

1 : 7 - 10

Реални прираст – функција наталитета и морталитета коригована билансом миграција, у одређеном временском периоду

Реални прираст = наталитет - морталитет

Позитиван - наталитет $>$ морталитет

Негативан - наталитет $<$ морталитет

Приказ:

АПСОЛУТНИМ ВРЕДНОСТИМА –
бројем прираслих јединки

РЕЛАТИВНИМ ВРЕДНОСТИМА –
% од почетног стања; од броја
женки

ЈЕЛЕН *Cervus elaphus* L.

Млади 1 - 4 године

Средњедобни 5 - 8 година

Зрели 9 и више година

Старосна класа	I	II	III
%	52	26	22
	58	28	14

Реални прираст

0,7 по кошути старости > 2 године

Газдинска старост

10 - 12 година

ОПТИМАЛНА густина популације

(штете у шуми, болести и квалитет дивљачи)

2 – 7 јединки на 100 *ha* ЛПП

ОГРАЂЕНА ЛОВИШТА - ГАТЕРИ

10 јединки на 100 *ha*

интензивна зимска прихрана

20 јединки на 100 *ha*

исхрана целе године

ЈЕЛЕН ЛОПАТАР

Dama dama L.

Млади 1 - 3 године

Средњедобни 4 - 6 година

Зрели 7 и више година

Старосна класа	I	II	III
%	64	26	10

Реални прираст

0,8 по кошути старости ≥ 2 године

**Газдинска старост
8 година**

ОПТИМАЛНА густина популације

(штете у шуми, болести и квалитет дивљачи)

10 јединки на 100 *ha* ЛПП

СРНА *Capreolus capreolus* L.

Младунчад ланад

Подмладак 1 - 2 године

Средњедобни 3 - 4 године

Зрели 5 - 7 године

Престарели 8 и више година

Старосна класа	I	II	III
%	54	22	24

Реални прираст

0,7 - 1 по срни старости ≥ 2 године

Газдинска старост
6 - 7 година

ОПТИМАЛНА густина популације (штете, болести и квалитет дивљачи)

≥ 5 јединки на 100 *ha* ЛПП

МУФЛОН

Ovis Amon musimon Schreb.

Младунчад 1 година

Млади 2 - 4 године

Средњедобни 5 - 7 године

Зрели 8 и више година

Реални прираст

0,7 по муфлонки старости ≥ 2 године

Газдинска старост

8 - 10 година

ОПТИМАЛНА густина популације

(штете у шуми, болести и квалитет дивљачи)

20 јединки на 100 *ha* ЛПП

ограђена ловишта

2-4 јединке на 100 *ha* ЛПП

слободна природа

ДИВОКОЗА

Rupicapra rupicapra L.

Младунчад 1 година

Млади 2 - 4 године

Средњедобни 5 - 9 године

Зрели 10 и више година

Реални прираст

0,4 по кози старости ≥ 2 године

Газдинска старост

11 - 12 година

ОПТИМАЛНА густина популације

2 - 8 јединки на 100 *ha* ЛПП

ДИВЉА СВИЊА *Sus scropha* L.

Млади 1 - 2 године

Средњедобни 3 - 4 године

Зрели 5 и више година

Старосна класа	I	II	III
%	60	28	12

Реални прираст

2 прасета по крмачи старости

Газдинска старост

5 – 6 (7-8) година

ОПТИМАЛНА густина популације

0,5 - 1 – 1,5 јединки на 100 *ha* ЛПП

Ограђена узгајалишта –

25 јединки на 100 *ha*

ЗЕЦ *Lepus europaeus* Pall.

Идеална старост **10 - 15** године

3% живи дуже од 4 године

2/3 окоћених јединки не дочека ловну сезону

Реални прираст

1 – 1,5 по женки - ВОЈВОДИНА

густина популације

Врло промењива – брза
смена генерација и
велика плодност

**Почетак 20. века –
200 - 240 јединки на 100 *ha***

'70. - 235 јединки на 100 *ha*

**Мађарска, Пољска, Немачка
10 - 50 јединки на 100 *ha***

**Украјина, Литванија,
нека подручја Италије
1 - 2 јединке на 100 *ha***

Данас – у просеку 9 јединки

